

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCIProjekt współfinansowany przez
Unię Europejską w ramach
Europejskiego Funduszu
Społecznego**UNIA EUROPEJSKA**
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Nazwa przedmiotu		Kod ECTS	
Międzynarodowe i europejskie postępowanie cywilne		10.9.1231	
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot			
null			
Studia			
wydział	kierunek	poziom	jednolite studia magisterskie
Wydział Prawa i Administracji	Prawo	forma	niestacjonarne (wieczorowe), stacjonarne
		moduł specjalnościowy	wszystkie
		specjalizacja	wszystkie
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)			
prof. UG, dr hab. Sylwia Majkowska-Szulc; dr Arkadiusz Wowerka			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin		Liczba punktów ECTS	
Formy zajęć		6	
Wykład		30 h wykładu - 1 ECTS	
Sposób realizacji zajęć		30 h konsultacji - 1 ECTS	
zajęcia w sali dydaktycznej		120 h praca własna studenta - 4 ECTS	
Liczba godzin			
Wykład: 30 godz.			
Cykl dydaktyczny			
2018/2019 letni			
Status przedmiotu		Język wykładowy	
fakultatywny (do wyboru)		polski	
Metody dydaktyczne		Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne	
<ul style="list-style-type: none"> - Wykład konwersatoryjny - Wykład problemowy - Wykład z prezentacją multimedialną 		Sposób zaliczenia	
		Egzamin	
		Formy zaliczenia	
		<ul style="list-style-type: none"> - zaliczenie ustne - ustalenie oceny zaliczeniowej na podstawie ocen cząstkowych otrzymywanych w trakcie trwania semestru - kolokwium 	
		Podstawowe kryteria oceny	
		Zgodnie z regulaminem studiów:	
		a) ocena bdb - powyżej 90% wymaganej wiedzy i umiejętności,	
		b) ocena db+ - powyżej 80% wymaganej wiedzy i umiejętności,	
		c) ocena db - powyżej 70% wymaganej wiedzy i umiejętności,	
		d) ocena dst+ - powyżej 60% wymaganej wiedzy i umiejętności,	
		e) ocena dst - powyżej 50% wymaganej wiedzy i umiejętności.	
Sposób weryfikacji założonych efektów kształcenia			
Egzamin pisemny z pytaniami otwartymi.			
Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi			
A. Wymagania formalne			

brak

B. Wymagania wstępne

brak

Cele kształcenia

Celem przedmiotu jest uporządkowanie wiedzy studentów z zakresu europejskiego i międzynarodowego prawa procesowego cywilnego, jak również wykształcenie zdolności publicznego prezentowania treści z ww. przedmiotu.

Treści programowe

Międzynarodowe i europejskie postępowanie cywilne

I. Zagadnienia ogólne

- Pojęcie międzynarodowego postępowania cywilnego
- Przedmiot i zakres międzynarodowego postępowania cywilnego
- Przedmiot i zakres stosowania europejskiego postępowania cywilnego
- Międzynarodowe postępowanie cywilne a europejskie postępowanie cywilne i prawo prywatne międzynarodowe
- Kwalifikacja w międzynarodowym postępowaniu cywilnym
- Porządek publiczny w międzynarodowym postępowaniu cywilnym
- Źródła polskiego międzynarodowego prawa procesowego cywilnego

II. Zasady międzynarodowego postępowania cywilnego

- Zasada priorytetu umów międzynarodowych
- Zasada równouprawnienia cudzoziemców
- Zasada stosowania własnego prawa procesowego
- Zasada respektowania obcej jurysdykcji oraz zagranicznych orzeczeń i aktów
- Zasada wzajemności

III. Jurysdykcja krajowa

- Pojęcie i metody regulacji jurysdykcji krajowej
- Łączniki uzasadniające jurysdykcję krajową
- Rodzaje jurysdykcji krajowej
- Jurysdykcja w źródłach prawa Unii Europejskiej
- Znaczenie procesowe jurysdykcji krajowej i skutki jej braku. Ciągłość jurysdykcji
- Zawisłość sprawy w sądzie zagranicznym a jurysdykcja krajowa
- Jurysdykcja w sprawach małżeńskich i rodzinnych
- Jurysdykcja krajowa na podstawie k.p.c.
- Umowy prorogacyjne i derogacyjne

IV. Jurysdykcja krajowa w postępowaniu nieprocesowym

- Jurysdykcja krajowa w sprawach o ubezwłasnowolnienie
- Jurysdykcja krajowa w sprawach o uznanie za zmarłego
- Jurysdykcja krajowa w sprawach o stwierdzenie zgonu
- Jurysdykcja krajowa w sprawach z zakresu opieki i kurateli
- Jurysdykcja krajowa w sprawach spadkowych rozpoznawanych w postępowaniu nieprocesowym

VI. Zwolnienie spod jurysdykcji krajowej

- Immunitet dyplomatyczny
- Immunitet jurysdykcyjny państw obcych
- Immunitet konsularny
- Umorzenie postępowania na podstawie przepisów k.p.c.
- Zrzeczenie się immunitetu jurysdykcyjnego
- Immunitet egzekucyjny

VII. Strony i uczestnicy międzynarodowego postępowania cywilnego

- Zdolność sądowa i procesowa
- Zastępstwo procesowe
- Sytuacja procesowa cudzoziemca

VIII. Międzynarodowa pomoc prawna i doręczenia

- Tryb porozumiewania się sądów polskich przy występowaniu o udzielenie pomocy prawnej
- Zakres pomocy prawnej i organy uprawnione do występowania o udzielenie pomocy prawnej
- Odmowa udzielenia pomocy prawnej
- Udzielanie pomocy prawnej przez sądy polskie
- Wnioski sądów polskich o udzielenie pomocy prawnej za granicą

- Doręczenie pism osobom przebywającym w Polsce, które nie podlegają sądom polskim
 - Pełnomocnik do doręczeń
- IX. Ustalenie treści i stosowanie prawa obcego przez sąd polski
- Charakter prawa obcego jako podstawy orzekania przez sąd polski
 - Zasada iura novit curia a prawo obce
 - Środki prawne ustalenia treści prawa obcego
 - Wykładnia norm prawa obcego
 - Skutki niemożności ustalenia treści norm prawa obcego
 - Wyłączenie zastosowania norm prawa obcego
 - Kontrola instancyjna zastosowania norm prawa obcego
- X. Uznawanie orzeczeń zagranicznych i swobodny ich przepływ w Unii Europejskiej
- Skuteczność orzeczeń zagranicznych
 - System uznawania zagranicznych orzeczeń w Polsce
 - Zakres orzeczeń podlegających uznaniu
 - Warunki uznania
 - Uznanie zagranicznych orzeczeń ex lege
 - Skutki uznania zagranicznego orzeczenia
- XI. Wykonanie w Polsce zagranicznych orzeczeń i ugód
- Orzeczenia podlegające wykonaniu
 - Warunki wykonalności
 - Wykonalność zagranicznych ugód
- XII. Postępowanie o uznanie lub wykonanie zagranicznego orzeczenia
- Charakter postępowania delibacyjnego
 - Legitymacja do żądania uznania lub wykonania zagranicznego orzeczenia i do udziału
 - w postępowaniu
 - Tryb postępowania
- XIII. Analiza poszczególnych źródeł europejskiego prawa procesowego cywilnego wraz z orzecznictwem Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej:
1. **Bruksela Ia:** Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1215/2012 z 12 grudnia 2012 r. w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych (wersja przekształcona) (Dz. Urz. UE L 351, s. 1) – rozporządzenie „Bruksela Ia”
 2. **Bruksela IIa:** Rozporządzenie Rady (WE) nr 2201/2003 z dnia 27 listopada 2003 r. dotyczące jurysdykcji oraz uznawania i wykonywania orzeczeń w sprawach małżeńskich oraz w sprawach dotyczących odpowiedzialności rodzicielskiej, uchylające rozporządzenie (WE) nr 1347/2000 (Dz. Urz. WE L 338, s. 1) – rozporządzenie „Bruksela IIa”;
 3. **Upadłość:** Rozporządzenie Rady (WE) nr 1346/2000 z dnia 29 maja 2000 r. w sprawie postępowania upadłościowego (Dz. Urz. WE L 160, s. 1); (Od 26 czerwca 2017 r. rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/848 z dnia 20 maja 2015 r. w sprawie postępowania upadłościowego (Dz. Urz. UE L 141, s. 19)
 4. **Dowody:** Rozporządzenie Rady (WE) nr 1206/2001 z dnia 28 maja 2001 r. w sprawie współpracy między sądami Państw Członkowskich przy przeprowadzaniu dowodów w sprawach cywilnych lub handlowych (Dz. Urz. WE L 174, s. 1);
 5. **Europejski tytuł egzekucyjny - ETE:** Rozporządzenie (WE) nr 805/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 kwietnia 2004 r. w sprawie utworzenia Europejskiego Tytułu Egzekucyjnego dla roszczeń bezspornych (Dz. Urz. UE L 143, s. 15);
 6. **Europejski nakaz zapłaty - ENZ:** Rozporządzenie (WE) nr 1896/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 grudnia 2006 r. ustanawiające postępowanie w sprawie europejskiego nakazu zapłaty (Dz. Urz. UE L 399, s. 1); (od 14 lipca 2017 r.: rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/2421 z dnia 16 grudnia 2015 r. zmieniające rozporządzenie (WE) nr 861/2007 z dnia 11 lipca 2007 r. ustanawiające europejskie postępowanie w sprawie drobnych roszczeń oraz rozporządzenie (WE) nr 1896/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 grudnia 2006 r. ustanawiające postępowanie w sprawie europejskiego nakazu zapłaty (Dz. Urz. UE L 341, s. 1)
 7. **Small claims:** Rozporządzenie (WE) nr 861/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lipca 2007 r. ustanawiające europejskie postępowanie w sprawie drobnych roszczeń (Dz. Urz. UE L 199, s. 1) (Od 14 lipca 2017 r. rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/2421 z dnia 16 grudnia 2015 r. zmieniające rozporządzenie (WE) nr 861/2007 z dnia 11 lipca 2007 r. ustanawiające europejskie postępowanie w sprawie drobnych roszczeń oraz rozporządzenie (WE) nr 1896/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 grudnia 2006 r. ustanawiające postępowanie w sprawie europejskiego nakazu zapłaty (Dz. Urz. UE L 341, s. 1)
 8. **Doręczenia:** Rozporządzenie Rady (WE) nr 1393/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 listopada 2007 r. dotyczące doręczania w państwach członkowskich dokumentów sądowych i pozasądowych w sprawach cywilnych i handlowych („doręczanie dokumentów”) oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1348/2000 (Dz. Urz. L 324, s. 79);
 9. **Alimenty:** Rozporządzenie Rady (WE) nr 4/2009 z dnia 18 grudnia 2008 r. w sprawie jurysdykcji, prawa właściwego, uznawania i wykonywania orzeczeń oraz współpracy w zakresie zobowiązań alimentacyjnych (Dz. Urz. UE z 2009 r., L 7, s. 1 i n.);
 10. **Spadki:** Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 650/2012 z dnia 4 lipca 2012 r. w sprawie jurysdykcji, prawa właściwego, uznawania i wykonywania orzeczeń, przyjmowania i wykonywania dokumentów urzędowych dotyczących dziedziczenia oraz w sprawie ustanowienia europejskiego poświadczenia spadkowego (Dz. Urz. UE L 201/107)
 11. **Europejski nakaz zabezpieczenia na rachunku bankowym:** Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 655/2014 z 15 maja

2014 r. ustanawiające procedurę europejskiego nakazu zabezpieczenia na rachunku bankowym w celu ułatwienia transgranicznego dochodzenia wierzytelności w sprawach cywilnych i handlowych (Dz. Urz. UE L 189/59). (Rozporządzenie znajduje zastosowanie w części merytorycznej od dnia 18 stycznia 2017 r.).

Wykaz literatury

1. Akty prawne w wersji obowiązującej.
2. Orzecznictwo Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (sprawy omawiane na wykładzie, przy czym obowiązują oryginały orzeczeń w całości)
3. T. Ereciński, J. Ciszewski, Międzynarodowe postępowanie cywilne, Warszawa 2000;
4. T. Ereciński, J. Ciszewski, K. Weitz, Komentarz do kodeksu postępowania cywilnego. Część czwarta. Przepisy z zakresu międzynarodowego postępowania cywilnego. Część Piąta. Sąd polubowny (Arbitraż), Warszawa 2012;

Efekty kształcenia

(obszarowe i kierunkowe)

Efekty kształcenia są wynikiem połączenia wiedzy i umiejętności z zakresu europejskiego i międzynarodowego prawa procesowego cywilnego.

Wiedza

Student posiada wiedzę z zakresu europejskiego i międzynarodowego prawa procesowego cywilnego oraz jego relacji do innych dziedzin prawa, ma pogłębioną wiedzę o znaczeniu prawa dla obywatela, państwa i społeczności globalnej, ma pogłębioną wiedzę o rodzajach, treści i funkcjach norm prawnych oraz orzecznictwa sądów krajowych i ponadnarodowych.

Umiejętności

Student rozumie prawny kontekst otaczającej go rzeczywistości, potrafi analizować ją w oparciu o reguły prawniczego rozumowania i obowiązujące normy prawne, w tym wynikające z umów międzynarodowych, potrafi wykorzystać swoją wiedzę prawniczą w odniesieniu do sytuacji z życia codziennego i w dowolnym zawodzie prawniczym w sektorze prywatnym i publicznym, potrafi odnajdować wiarygodne źródła informacji o prawie oraz źródła prawa, potrafi dokonywać wykładni tekstu prawnego, umie kwalifikować prawnie zdarzenia faktyczne, potrafi posługiwać się językiem prawnym i prawniczym z uwzględnieniem wielojęzyczności współczesnych systemów prawa europejskiego i międzynarodowego, a ponadto potrafi przygotować wypowiedzi ustne dla podstawowych zagadnień badawczych.

Kompetencje społeczne (postawy)

Student jest świadomym uczestnikiem życia społecznego, jest świadomy doniosłej roli prawa życiu społecznym i w funkcjonowaniu państwa, potrafi w zakresie materii objętej przedmiotem przedstawić sposoby prawnego rozwiązania aktualnych konfliktów społecznych, potrafi udzielić w podstawowym zakresie nieformalnej porady prawnej, potrafi uzasadnić swoje decyzje prawne z odwołaniem się do obowiązującego prawa i społecznie przyjętego systemu wartości, rozumie potrzebę doksztalcania się przez całe życie w zakresie prawa, rozumie ekonomiczny i globalny kontekst podejmowanych i realizowanych przez siebie decyzji.

Kontakt

http://prawo.ug.edu.pl/pracownik/1865/sylwia_majkowska-szulc